

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 66.745 van 11 juni 1997

A. 55.982/VI-11.709

In zake : **FIGORE** Salvatore,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mrs. Roger LORENT en
Brigitte DUBUISSON, advocaten,
rue Tumelaire 93/1
6000 Charleroi

tegen :

1. **de Gemeente Quaregnon,**
die woonplaats heeft gekozen
bij Mr. Jean-Paul MOERMAN,
advocaat,
rue Comte Cornet 17
7020 Mons-Maisières,
2. **Provincie Henegouwen.**

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 27 januari 1994 ingediende
verzoekschrift, waarbij Salvatore FIGORE de nietigver-
klaring vordert van :

1. het besluit van 18 oktober 1993 van de gemeenteraad
van Quaregnon, waarbij hij als straf drie maanden
wordt geschorst met inhouding van wedde met ingang
van 9 mei 1990;
2. het besluit van 30 december 1993 van de bestendige
deputatie van de provincieraad van Henegouwen,

waarbij deze beslist zich niet tegen de tenuitvoerlegging van het besluit van de gemeenteraad van Quaregnon van 18 oktober 1993 te verzetten;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van Mevr. DAGNELIE, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 25 oktober 1996, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen;

Gelet op de beschikking van 26 februari 1997, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 26 maart 1997, de datum waarop de zaak voor verdere behandeling is uitgesteld tot 28 mei 1997;

Gehoord het verslag van de heer ANDERSEN, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Ph. HERMAN, loco Mr. R. LORENT, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. J.-Ph. LAURENT, loco Mr. J.-P. MOERMAN, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van Mevr. DAGNELIE, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen :

1. Verzoeker, Salvatore FIORE, is sinds 1 mei 1979 politieagent bij de gemeente Quaregnon.

2.1. Op 21 augustus 1985 zijn Nicolas PASCUCCI en vijf andere personen door de politie van Quaregnon aangehouden en gehoord in het kader van een onderzoek dat ingesteld was naar aanleiding van een reeks diefstallen, waarvan enkele hadden plaatsgevonden in apotheken.

Verzoeker en een collega van hem hebben sommigen van die jongeren de gelegenheid geboden om drugs te gebruiken in de lokalen van het politiebureau.

Op 22 augustus 1985 is Nicolas PASCUCCI, meteen nadat hij drugs had kunnen nemen, vrijgelaten; de volgende dag heeft hij zich naar een psychiatrische inrichting in Doornik begeven om daar een ontwenningsskuur te volgen.

Op 26 augustus 1985 hebben verzoeker en zijn collega hem in het ziekenhuis een bevel tot medebrenging betekend; ze hebben hem meegenomen naar het politiebureau van Quaregnon en hem vanaf het begin van de namiddag ondervraagd. Nicolas PASCUCCI heeft toen drugs genomen. Aan het einde van de namiddag is hij opgesloten in de gevangenis van Bergen. 's Avonds vertoonde hij allerlei gezondheidsproblemen en is hij in het ziekenhuis opgenomen; de dienstdoende geneesheer heeft echter enkel nog de dood kunnen vaststellen.

Bij arrest van 5 maart 1990 heeft het hof van beroep te Bergen verzoeker schuldig bevonden aan het bieden van de gelegenheid om drugs te gebruiken met twee verzwarende omstandigheden, nl. de dood van Nicolas PASCUCCI en het feit dat de anderen minderjarig waren, en aan onopzettelijke doodslag.

Het hof heeft de uitspraak van de veroordelingen ten laste van Salvatore FIORE opgeschort.

2.2. Op 8 mei 1990 wordt verzoeker door de gemeenteraad van Quaregnon afgezet met ingang van de volgende dag.

Dat besluit wordt vernietigd bij arrest nr. 39.230 van 27 april 1992 omdat het buitensporig was.

Het arrest is op 14 mei 1992 aan de gemeente ter kennis gegeven.

3.1. Op 15 oktober 1992 stelt politiecommissaris HUART, korpschef, het volgende verslag op ten laste van agent FIORE :

" Met toepassing van artikel 292 van de wet van 24 mei 1991 breng ik verslag uit over de feiten gepleegd door politieagent-brigadier Salvatore FIORE.

In het arrest van het hof van beroep te Bergen van 5 maart 1990 wordt agent FIORE schuldig bevonden aan het feit dat hij anderen de gelegenheid heeft geboden verdovende middelen te gebruiken met als gevolg dat één van die personen overleden is. Die feiten hebben zich op 25 en 26 augustus 1985, alsook op 22 en 23 augustus 1985 afgespeeld op het politiebureau.

Volgens artikel 282 van de genoemde wet vormen die handelingen ernstige tekortkomingen aan de beroepsplichten en handelingen die de waardigheid van het ambt in het gedrang brengen.

Ik stel voor dat er een tuchtprocedure wordt opgestart zoals bepaald in de artikelen 299 tot 308 van de nieuwe gemeentewet.

Gezien de feiten zou ik willen dat hem een zware straf wordt opgelegd".

3.2. Op 23 oktober 1992 verzoekt de burgemeester Salvatore FIORE om op 16 december 1992 voor de gemeenteraad te verschijnen om er te worden gehoord in het kader van de tuchtprocedure. De oproeping vermeldt de ten laste gelegde feiten en bevat het verslag van de korpschef.

In de oproeping staat bovendien het volgende :

" Er wordt een tuchtstraf in het vooruitzicht gesteld; die tuchtstraf wordt gekozen uit de reeks sancties die bestonden op het tijdstip waarop de feiten zijn gepleegd.

Om de rechten van verdediging zoveel mogelijk te waarborgen, zal de tuchtprocedure worden gevolgd die is vastgesteld bij de wet van 24 mei 1991 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet wat de tucht-regeling betreft; waarvan de artikelen 299 tot 308 in afschrift als bijlage bij de brief zijn opgenomen".

3.3. Het verhoor wordt uitgesteld tot 3 februari 1993. Het proces-verbaal wordt op 8 februari 1993 ondertekend.

3.4. Op 9 maart 1993 wordt Salvatore FIORE door de gemeenteraad afgezet.

Dat besluit wordt vernietigd bij een besluit van de Waalse regering van 19 juli 1993 omdat de straf niet in verhouding staat tot de fout.

3.5. Bij verzoekschrift van 19 augustus 1993 vordert de gemeente Quaregnon de nietigverklaring van het besluit van 19 juli 1993.

Dat beroep wordt bij arrest nr. 47.108 van 29 april 1994 verworpen.

4.1. Op 18 oktober 1993 wordt verzoeker als straf door de gemeenteraad voor drie maanden geschorst met inhouding van wedde, met ingang van 9 mei 1990.

Dat besluit is inzonderheid als volgt gemotiveerd :

" De gemeenteraad (...)
(...)

Gelet op het besluit van de gemeenteraad van 9 maart 1993, waarbij de heer FIORE wordt afgezet als politieagent;

Gelet op het besluit van 19 juli 1993 waarbij de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden voor het Waalse Gewest het besluit van de gemeenteraad van 9 maart 1993 vernietigt omdat de straf buiten verhouding staat tot de fout, waarvan op 4 augustus 1993 kennis is gegeven en dat op 6 augustus 1993 op het gemeentebestuur van Quaregnon is aangekomen;

Gelet op de motivering van het genoemde besluit, die luidt als volgt :

"[...] Overwegende dat de gemeenteraad van Quaregnon bij beslissing van 8 mei 1990 de heren Salvatore FIORE en Willy PHILIPPE op 9 mei 1990 respectievelijk als politieagent en politie-inspecteur heeft afgezet;

Overwegende dat de Raad van State bij arrest 39.230 van 27 april 1992 de genoemde beslissing van 9 mei 1990 heeft vernietigd voor zover Salvatore FIORE daarbij als tuchtstraf wordt afgezet, aangezien die straf kennelijk buitensporig is, gezien enerzijds de feiten die hem ten laste worden gelegd en anderzijds zijn graad;

Overwegende dat het arrest van de Raad van State gevolgen "erga omnes" heeft en dat het gezag van gewijsde van dit arrest bindend is voor de gemeentelijke instanties, dat zij bijgevolg gemachtigd waren zich opnieuw in deze zaak uit te spreken, rekening houdend met het genoemde arrest,

dat zij dus alleen maar een tuchtstraf konden opleggen die meer aangepast was dan de afzetting;

Overwegende bijgevolg dat de overheid, door opnieuw te beslissen dat de heer FIORE wordt afgezet, geen rekening houdt met het genoemde arrest van de Raad van State en dus de wet schendt [...];

(...)

Overwegende bovendien dat de gemeenteoverheid zich, overeenkomstig het besluit van de Minister, binnen een redelijke termijn moet uitspreken over een meer aangepaste straf;

Overwegende dat de tuchtprocedure ten aanzien van de heer FIORE niet aangevochten is wat de vorm betreft en dus niet behoeft te worden overgedaan;

Gezien, ter adstructie van deze stelling, het antwoord van de Minister van Binnenlandse Zaken op de parlementaire vraag nr. 162 gesteld op 19 november 1992 door senator HISMANS, inzonderheid de paragrafen 2 en 3 : "[...] Indien de gemeenteoverheid naar aanleiding van een vernietigingsbesluit een nieuwe tuchtmaatregel neemt, moet zij volgens mij dus ab initio de zaak niet opnieuw onderzoeken. Bijgevolg stelt de gemeenteoverheid stricto sensu geen tuchtvervolgingen in krachtens artikel 317 van de nieuwe gemeentewet. In werkelijkheid neemt zij een sanctie overeenkomstig het arrest en baseert zij zich daarvoor op de vorige procedure."

(...)

Overwegende dat de retroacta en de argumentatie die de gemeenteraad in zijn besluit van 9 maart 1993 heeft uiteengezet, blijven gelden (...);

(...)

Overwegende dat thans vaststaat dat de afzetting een kennelijk buitenmatige straf zou zijn;

Overwegende bovendien dat de termijn van drie maanden in geval van een schorsing als een maximum moet worden beschouwd krachtens artikel 285 van de gemeentewet, ook al stond de vroegere gemeentewet 6 maanden toe;

Gelet op de artikelen 281 tot 308 en 317 van de nieuwe gemeentewet, met uitzondering van de

strafmaat, die op het tijdstip dat de feiten zijn gepleegd nog niet in die vorm bestond (...)".

Deze beslissing wordt op 25 oktober 1993 aan verzoeker ter kennis gebracht. Zij is de eerste bestreden handeling.

4.2. Op 15 november 1993 stelt de heer FIORE beroep in bij de bestendige deputatie.

Op 9 december 1993 verlengt deze de termijn die haar is toebedeeld om uitspraak te doen tot 12 januari 1994.

Op 10 januari 1994 wordt verzoeker meegedeeld dat de bestendige deputatie zich tijdens haar vergadering van 30 december 1993 niet heeft verzet tegen de tenuitvoerlegging van het besluit van 18 oktober 1993, waarbij hij als straf drie maanden wordt geschorst, met ingang van 9 mei 1990. Dat is de tweede bestreden handeling;

Overwegende dat er grond is om het beroep onontvankelijk te verklaren voor zover het betrekking heeft op de nietigverklaring van het besluit van 30 december 1993 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen, en bijgevolg om de provincie buiten de zaak te stellen; dat de uitoefening van het vernietigingstoezicht een loutere mogelijkheid is voor de provincie en als dusdanig niet het voorwerp kan uitmaken van een beroep tot nietigverklaring voor de Raad van State;

Overwegende dat verzoeker het vierde middel van het beroep ontleent aan de schending van artikel 317 van de nieuwe gemeentewet; dat hij in dat verband aanvoert dat de tuchtvordering verjaard is omdat zij meer dan zes maanden nadat de tuchtoverheid door het

gerecht op de hoogte van de uiteindelijke beslissing is gebracht, is ingesteld, aangezien enerzijds de gemeente Quaregnon op 5 maart 1990 kennis heeft gekregen van het arrest van het hof van beroep te Bergen, en er anderzijds grond is om ervan uit te gaan dat de tuchtprocedure op 23 oktober 1992 is ingesteld, de dag waarop verzoeker voor verhoor is opgeroepen, aangezien de straf waarbij hij geschorst wordt, gegrond is op de rechtspleging die voordien aanleiding heeft gegeven tot de uitspraak van de gemeente dd. 9 maart 1993, waarbij hij als straf wordt afgezet, welke straf ondertussen door de Waalse Regering op 19 juli 1993 vernietigd is;

Overwegende dat de verwerende partij in hoofdzaak antwoordt dat het arrest van de Raad van State van 27 april 1992 haar niet verplichtte om de tuchtprocedure ab initio over te doen, maar haar enkel verbood dezelfde straf als die welke was vernietigd, nl. de afzetting, uit te spreken, dat zij zich bijgevolg kon baseren op de procedure die voordien was gevolgd, die zij als regelmatig beschouwt, om in plaats van de afzetting, die door de Raad van State als buitensporig was beschouwd, als tuchtstraf de schorsing uit te spreken, en dat volgens haar artikel 317 van de nieuwe gemeentewet derhalve in het onderhavige geval niet van toepassing is, maar wel artikel 4 van de wet van 24 mei 1991 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet, luidens hetwelk "de tuchtprocedure die ingesteld is vóór de datum van inwerkingtreding van deze wet, (...) afgehandeld (wordt) volgens de bepalingen welke vóór deze datum van kracht waren."

Overwegende dat verzoeker in zijn wederantwoord stelt dat de verwerende partij, na de uitspraak van het vernietigingsarrest op 27 april 1992, een nieuwe tuchtprocedure heeft ingesteld, die, luidens de brief die hem op 23 oktober 1992 bij een ter post

aangetekend schrijven is toegestuurd, zal verlopen volgens "de procedure (...) die is vastgesteld bij de wet van 24 mei 1991 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet wat de tuchtregeling betreft, waarvan de artikelen 299 tot 308 in afschrift als bijlage bij deze brief zijn opgenomen", dat bij die brief, waarbij hij voor verhoor wordt opgeroepen en waarin de feiten die hem ten laste worden gelegd vermeld worden, het verslag was gevoegd dat op 15 oktober 1992 door de korpschef was opgemaakt met toepassing van artikel 292 van de nieuwe gemeentewet en dat de schorsing van drie maanden zonder wedde, volgens hem, niet steunt op de procedure die aanvankelijk heeft geleid tot de afzetting die door de Raad van State bij zijn genoemde arrest is vernietigd, maar op deze nieuwe tuchtprocedure, die geleid heeft tot de uitspraak van de schorsing in plaats van de afzetting - de tweede - die op 19 juli 1993 door de tuchtoverheid is vernietigd; dat hij daaruit afleidt dat de procedure die geleid heeft tot de handeling die momenteel wordt aangevochten, niet vóór 1 september 1991 is aangevat, op welke datum de wet van 24 mei 1991 van kracht is geworden, maar later, meer bepaald op 23 oktober 1992, toen hij is opgeroepen om te worden gehoord, of ten vroegste op 15 oktober 1992, op welke dag de korpschef het verslag heeft opgesteld, met als gevolg dat artikel 317 van de nieuwe gemeentewet wel degelijk op hem van toepassing is;

Overwegende dat uit het administratief dossier blijkt dat de gemeente, nadat de straf die verzoeker op 8 mei 1990 is opgelegd, nl. de afzetting, door de Raad van State vernietigd was bij zijn arrest van 27 april 1992, een nieuwe tuchtprocedure heeft ingesteld, met een verslag van de korpschef van 15 oktober 1992, met een oproeping voor verhoor opgesteld op 23 oktober 1992 met een verwijzing naar de bepalingen van de nieuwe gemeentewet betreffende tucht-

zaken en met een verhoor door de gemeenteraad op 3 februari 1993, welke procedure opnieuw heeft geleid tot de uitspraak, op 9 maart 1993, van dezelfde straf, nl. de afzetting; dat de verwerende partij, nadat deze nieuwe afzetting op 19 juli 1993 door de toezichthoudende overheid was vernietigd, de tuchtprocedure niet overgedaan heeft, maar de tuchtprocedure heeft hervat die op 15 oktober 1992 was aangevat, juist voordat het gebrek opdook dat het optreden van de toezichthoudende overheid wettigde, waarbij zij zich ertoe bepaald heeft te beraadslagen en te beslissen over de op te leggen straf;

Overwegende dat artikel 317 van de nieuwe gemeentewet, welke bepaling is toegevoegd bij de wet van 24 mei 1991 die op 1 september 1991 in werking is getreden, als volgt luidt :

" De tuchtoverheid kan geen tuchtrechtelijke vervolging meer instellen na verloop van een termijn van zes maanden na de vaststelling of de kennisname van de strafbare feiten.

In geval van strafrechtelijke vervolging voor dezelfde feiten, begint deze termijn te lopen de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan in kennis gesteld wordt dat er een onherroepelijke beslissing uitgesproken is of dat de strafrechtelijke procedure niet voortgezet wordt.";

dat de onherroepelijke rechterlijke beslissing die in aanmerking moet worden genomen, in casu het arrest van het hof van beroep te Bergen van 5 maart 1990 is, waarvan de tuchtoverheid uiterlijk op 23 april 1990 op de hoogte is gesteld, op welke datum verzoeker voor de eerste keer is opgeroepen om door de gemeenteraad te worden gehoord, voordat deze voor de eerste keer besliste tot afzetting; dat de nieuwe tuchtprocedure, nadat de Raad van State die straf vernietigd had, op zijn vroegst op 15 oktober 1992 is aangevat met het verslag van de korpschef, zodat die nieuwe procedure

duidelijk meer dan zes maanden na maart-april 1990 op gang is gebracht; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat er geen grond is om de andere middelen te onderzoeken, aangezien zij, gesteld dat zij gegrond zijn, niet tot een ruimere nietigverklaring van de eerste bestreden handeling zouden kunnen leiden,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De provincie Henegouwen wordt buiten de zaak gesteld.

Artikel 2.

Vernietigd wordt het besluit van 18 oktober 1993 van de gemeenteraad van Quaregnon, waarbij Salvatore FIORE als straf voor drie maanden wordt geschorst met inhouding van wedde, met ingang van 9 mei 1990.

Artikel 3.

Het beroep wordt voor het overige verworpen.

Artikel 4.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de eerste verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op elf juni 1900 zevenennegentig door :

de HH. ANDERSEN, kamervoorzitter,
 LEROY, staatsraad,
 HANSE, staatsraad,
Mevr. MALCORPS, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

R. ANDERSEN.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.